

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Lublinie o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 7 października 2025 r., skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 maja 2024 r., sygn. akt III AUa 624/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 22 maja 2024 r., na skutek apelacji organu rentowego, zmienił częściowo zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 lutego 2023 r. w pkt 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie D. sp. z o.o. z siedzibą w K., od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie z 13 maja 2022 r., uznającej za nieprawidłowe stanowisko odwołującej się

przedstawione we wniosku o interpretację złożonym 27 kwietnia 2022 r. w pkt 9-24 o wyłączeniu z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez zleceniobiorców spoza UE, osób z Republiki Białorusi, Gruzji, Armenii, Ukrainy, Rosji, Mołdawii, Filipin, Indonezji, Kazachstanu, Bangladeszu, którzy zostaną zatrudnieni przez polskiego przedsiębiorcę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a których okres wykonywania pracy określony w złożonym oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi jest nie dłuższy niż 6-24 miesięcy i którzy nie mają zamiaru stałego pobytu.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołujący się przedsiębiorca podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż zatrudnione na podstawie umowy zlecenia osób niebędących obywatelami Polski, ani innych państw członkowskich Unii Europejskiej, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej związany jest z wykonywaniem pracy na podstawie umów zlecenia, podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w Polsce, w sytuacji, podczas gdy art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprost wskazuje, że nie podlegają ubezpieczeniom społecznym ci cudzoziemcy, których pobyt na terenie Polski nie ma charakteru stałego, a ponadto członkowie misji dyplomatycznych.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz orzeczenia co do istoty sprawy przez uznanie stanowiska spółki, które zostało przedstawione we wniosku o interpretację za prawidłowe. Ponadto wniósł o rozstrzygnięcie o kosztach procesu i zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

W uzasadnieniu podniósł, że w jego ocenie wyjaśnienia wymaga, czy zatrudnione na podstawie umowy zlecenia osoby niebędące obywatelami Polski ani innych państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy przebywają na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem umów zlecenia, podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w Polsce, w sytuacji, gdy przepisy te wprost wskazują, że nie podlegają ubezpieczeniom społecznym ci cudzoziemcy, których pobyt na terenie Polski nie ma charakteru stałego, a ponadto członkowie misji dyplomatycznych. Wskazanie to powinno bezpośrednio prowadzić do uznania, że zleceniobiorcy pochodzący z tych państw, wykonujący na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pracę na podstawie umowy zlecenia, których pobyt na terenie Polski nie ma charakteru stałego, nie podlegają z tytułu wykonywanej pracy ubezpieczeniom społecznym. Przedsiębiorca powołał się na rozbieżność występującą w zakresie orzecznictwa sądów powszechnych, które w sposób odmienny definiują pojęcie „pobytu tymczasowego”, jako przesłanki do wyłączenia obowiązku podlegania cudzoziemców ubezpieczeniom społecznym. Zwrócił również uwagę, że zastosowane w art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pojęcie „pobytu tymczasowego” nie zostało dotąd zdefiniowane, zaś Sądy powszechne w sposób odmienny precyzują to pojęcie, co bezpośrednio doprowadziło do powstania odpisywanej rozbieżności, której wyjaśnienie stało się niezbędne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującej się spółki na rzecz ZUS Oddział Lublin kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek

zaskarżenia orzeczeń umożliwiające rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Sąd kasacyjny nie jest zatem sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 grudnia 2020 r., V CSK 262/20, LEX nr 3270435; 28 sierpnia 2024 r., III USK 194/23, LEX nr 3767397; 29 października 2024 r., III PSK 57/24, LEX nr 3782096; 15 stycznia 2025 r., II PSK 40/24, LEX nr 3816691).

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, strona wnosząca skargę kasacyjną powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W zakresie wskazywanej przez skarżącego przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania należy mieć na względzie, że przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jest istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych,

nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; 12 grudnia 2023 r., II PSK 64/23, LEX nr 3692330). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; 28 stycznia 2025 r., III USK 155/24, LEX nr 3829521). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 3 grudnia 2024 r., III USK 214/24, LEX nr 3801320; 8 stycznia 2025 r., II PSK 69/24, LEX nr 3814752). W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (postanowienia Sądu Najwyższego z: 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; 29 listopada 2023 r., III USK 157/23, LEX nr 3632804; 25 września 2024 r., III USK 91/24, LEX nr 3777577; 26 listopada 2024 r., II PSK 10/24, LEX nr 3790586).

Twierdzenie o występowaniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących owo zagadnienie. Nie można też przyjmować, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli wskazana przez stronę wykładnia przepisu jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie oraz literaturze, a przez sądy obu instancji została uwzględniona. Może to być zagadnienie natury prawnomaterialnej, względnie procesowej (T. Ereciński (w:) Kodeks postępowania

cywilnego. Komentarz, t. 3, Postępowanie rozpoznawcze, red. T. Ereciński, Warszawa 2016, s. 273; T. Wiśniewski, Przebieg procesu cywilnego, Warszawa 2013, s. 377 i n.; T. Wiśniewski (w:) D. Dończyk, J. Iwulski, G. Jędrejek, I. Koper, G. Misiurek, M. Orecki, P. Pogonowski, S. Sołtysik, D. Zawistowski, T. Zembrzuski, T. Wiśniewski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367-50³⁹, Warszawa 2021, art. 398⁹; M. Manowska (w:) A. Adamczuk, P. Pruś, M. Radwan, M. Sieńko, E. Stefańska, M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477¹⁶, LEX 2022, art. 398⁹; A. Turczyn (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1-505³⁹. Tom I, red. O.M. Piaskowska, Warszawa 2024, art. 398⁹).

Organ rentowy zgodził się ze skarżącym, że w orzecznictwie sądów powszechnych pojawiły się rozbieżności na tle interpretacji przepisu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej nie mniej jednak, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Katowicach, w orzecznictwie Sądu Najwyższego kształtuje się linia orzecnicza przyjmująca jednolitą wykładnię przepisów mających zastosowanie w sprawie, z której jednoznacznie wynika, że aby można było mówić o pobycie stałym w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, nie jest istotne, czy zleceniobiorca legitymuje się kartą stałego pobytu na terytorium Polski.

Przedstawiony przez skarżącego problem w wykładni art. 5 ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej, zagadnienia podlegania (niepodlegania) ubezpieczeniom społecznym przez obywateli państw obcych, z którymi wnioskodawca zawarł umowy zlecenia, bądź rozważa zawarcie umów zlecenia, dotyczących zleceniobiorców spoza Unii Europejskiej były przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego (wyroki z: 18 października 2023 r., I USKP 79/22, LEX nr 3616248; 9 stycznia 2024 r., I USKP 6/23, LEX nr 3655321; postanowienie z 18 marca 2025 r., I USK 280/24, LEX nr 3847441).

Jak podkreśla skarżący pojęcie „pobytu o charakterze stałym”, o jakim mowa w art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, nie zostało zdefiniowane ustawowo, jednakże w orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, iż należy je dekodować w powiązaniu z systemem ubezpieczenia społecznego, a nie przez odwoływanie się do przepisów o charakterze meldunkowym i ustaleń ilościowych, to jest, ile razy dana osoba

wjeżdża do Polski i jak długo tu pozostaje (wyrok Sądu Najwyższego z 17 września 2009 r., II UK 11/09, OSNP 2011, nr 9-10, poz. 134).

Na poparcie tej tezy należy odwołać się do wyroku Sądu Najwyższego z 6 września 2011 r. (I UK 60/11, LEX nr 1102994) w uzasadnieniu, którego dokonano podsumowania dorobku judykatury w spornej kwestii oraz przedstawiono dodatkowe argumenty za określoną metodą wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej. Zauważono, że punktem odniesienia dla wyjaśnienia kwestii, czy pobyt cudzoziemca nie ma charakteru stałego, jest wymieniony w tym przepisie obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Skoro ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych określa zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, to podlegają im także obywatele państw obcych, którzy podejmują pracę stanowiącą podstawę objęcia ich obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym określoną w 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami” oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. W żadnej mierze art. 5 ust. 2 ustawy systemowej nie zmienia podstawowej reguły stanowiącej, że obowiązek ubezpieczenia społecznego - również wobec obywateli państw obcych - powstaje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (art. 13 pkt 2 ustawy). Dlatego charakter pobytu (stały albo niestały) należy odnosić w relacji do powszechnego obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, czyli do podstawy ubezpieczenia. Ten charakter nie zależy natomiast od tego, jaki zamiar, co do okresu przebywania w Polsce, przejawia cudzoziemiec (wyroki Sądu Najwyższego z: 23 maja 2008 r., I UK 303/07, LEX nr 516772; 17 stycznia 2006 r., I UK 225/06, LEX nr 351984; 9 stycznia 2024 r., I USKP 6/23, LEX nr 3655321; postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 stycznia 2010 r., II UK 297/09, LEX nr 960479; 10 maja 2023 r., I USK 170/22, LEX nr 3565880). Stały pobyt w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlega zatem ocenie w zależności od realizowanej działalności, z której wynika ustawowy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym. Stały pobyt to pobyt niezmienny w danym okresie,

czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia, przy czym nie ma większego znaczenia okoliczność dotycząca tego, jaką administracyjną gwarancję prowadzenia działalności lub zapewnienie pobytu miał w Polsce obywatel państwa obcego. Liczy się to, czy obywatel państwa obcego, przebywając na terytorium RP w stałym charakterze, prowadził działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. O tym, czy dany pobyt ma charakter stały, nie decyduje więc stały pobyt w sensie „długotrwałości i stałości pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”, albowiem w takim wypadku wyłączeniu z ubezpieczeń społecznych podlegaliby ci cudzoziemcy, których pobyt nie ma „takich cech”, choć spełnialiby warunki podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, na przykład wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (wyrok Sądu Najwyższego z 16 lipca 2020 r., I UK 20/19, OSNP 2021, Nr 6, poz. 67; postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2023 r., I USK 170/22, LEX nr 3565880; 16 maja 2023 r., II USK 9/23, LEX nr 3562858).

Podobnie w wyroku z 1 października 2019 r. (I UK 194/18, OSNP 2020, Nr 12, poz. 137) Sąd Najwyższy podkreślił, że w orzecznictwie opartym na wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wyjaśniono, iż o podleganiu albo niepodleganiu cudzoziemca ubezpieczeniom społecznym w Polsce z tytułu aktywności rodzącej taki obowiązek nie decyduje charakter dokumentu pobytowego, jakim legitymuje się cudzoziemiec, ani nawet długość pobytu cudzoziemca, lecz okoliczność, czy w okresie prowadzenia działalności stanowiącej tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym faktyczny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miał charakter stały, czy też czasowy (zob. K. Stopka, (Nie)podleganie ubezpieczeniom społecznym przez obywateli państw obcych spoza Unii Europejskiej podejmujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej aktywność zarobkową na podstawie umowy zlecenia. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 kwietnia 2023 r., I USKP 31/22, OSP 2024, nr 10, s. 77). Sąd Najwyższy opowiedział się bowiem wyraźnie za tym, by o zastosowaniu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej decydowało to, gdzie w okresie wykonywania czynności stanowiących tytuł do podlegania ubezpieczeniom społecznym znajduje się centrum interesów życiowych i zawodowych danej osoby, co z kolei należy analizować z perspektywy sposobu realizacji działalności, z której wynika ustawowy

obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym (wyroki Sądu Najwyższego z: 17 września 2009 r., II UK 11/09, OSNP 2011, nr 9-10, poz. 134; 6 września 2011 r., I UK 60/11, LEX nr 1102994; 19 marca 2024 r., I USKP 24/23, LEX nr 3695214; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2024 r., II USK 254/23, LEX nr 3666278). W tym ujęciu stały pobyt, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, to pobyt niezmienny w okresie realizacji tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Formalny status pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zatem nieistotny. Z takiej wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wynika, że zarówno w przypadku pracowniczego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, jak i tytułu wynikającego z wykonywania umowy zlecenia sam zamiar czasowego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też legitymowanie się jedynie zezwoleniem na pobyt czasowy nie mają rozstrzygającego znaczenia.

Odnosząc się wprost do umów zlecenia jako tytułu ubezpieczeniowego Sąd Najwyższy w wyroku z 9 stycznia 2024 r. (I USKP 6/23, LEX nr 3655321) stwierdził, że z zaprezentowanej wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wynika, iż zarówno w przypadku pracowniczego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, jak i tytułu wynikającego z wykonywania umowy zlecenia, sam zamiar czasowego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czy też legitymowanie się jedynie zezwoleniem na pobyt czasowy, nie mają rozstrzygającego znaczenia. Istotne jest jedynie, czy podczas wykonywania wyżej wymienionych działalności można mówić o stałym przebywaniu danej osoby na terytorium Polski. W konsekwencji przyjazd choćby i cykliczny (regularny) do Polski celem wykonywania pewnych aktywności zawodowych, jak np. prowadzenie wykładów, czy świadczenie usług doradczych na podstawie umowy zlecenia albo umowy o pracę nie będzie powodował objęcia obywatela państwa trzeciego polskim systemem ubezpieczenia społecznego. Natomiast stałe przebywanie w Polsce w okresie wykonywania tych czynności (np. zamieszkanie w Polsce i prowadzenie wykładów lub badań przez jeden semestr), chociażby przez krótki (sumarycznie) okres determinowany czasowym zezwoleniem na pobyt, będą prowadzić do objęcia polskim systemem ubezpieczeń społecznych. W postanowieniu z 19 stycznia 2022 r. (III USK 181/21, LEX nr 3370640) Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że

pobyt cudzoziemców, których przedsiębiorca zamierzał zatrudnić, nie ma charakteru przypadkowego, okazjonalnego, ale był ściśle związany z podjęciem działalności zarobkowej w drodze umowy zlecenia, a zatem rodzącej obowiązek ubezpieczenia społecznego w świetle przepisów art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podsumowując uwagi dotyczące kwestii podlegania ubezpieczeniom społecznym cudzoziemców - zleceniobiorców, których pobyt na terenie RP ma mieć charakter tymczasowy, a nie trwały, Sąd Najwyższy w powołanym już wyżej wyroku z 9 stycznia 2024 r. (I USKP 6/23, LEX nr 3655321) sformułował kilka tez, odnosząc się do zaprezentowanej na gruncie art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wykładni charakteru pobytu obywatela państwa obcego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd Najwyższy w cytowanym judykacie uznał bowiem w szczególności, że dla uznania pobytu cudzoziemca spoza państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem umów zlecenia, dla ustalenia, czy pobyt ten ma charakter stały albo niestały, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym znaczenie ma odniesienie się do powszechnego obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, czyli do podstawy ubezpieczenia. Kluczowe znaczenie ma zatem charakter aktywności zarobkowej cudzoziemca stanowiącej tytuł ubezpieczeniowy i sposób jej realizacji w okolicznościach indywidualnej sprawy. Charakter pobytu nie zależy natomiast od zamiaru, jaki co do okresu przebywania w Polsce przejawia cudzoziemiec; rodzaju posiadanego dokumentu pobytowego; kwestii formalno-meldunkowych itp. W szczególności uzyskanie przez cudzoziemca zezwolenia na pobyt na czas oznaczony nie przeczy stałemu pobytowi w rozumieniu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej.

Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z wyżej zaprezentowaną linią orzecniczą i przyjętą jednolitą wykładnią powołanych przepisów. Wnioskodawca domagał się uznania, że cudzoziemcy spoza Unii Europejskiej z państw określonych we wniosku o wydanie interpretacji nie podlegają ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawartych umów zlecenia, gdyż ich pobyt na terenie Polski nie ma charakteru stałego, co według wnioskodawcy wynikało z braku zezwolenia na pobyt stały, a jedynie posiadania zezwolenia na pobyt czasowy, czy dla wykonywania pracy

sezonowej. Interpretacja przyjęta przez przedsiębiorcę nie znajduje uzasadnienia w świetle jednolitej wykładni Sądu Najwyższego, w której jak wykazano powyżej, samo legitymowanie się zezwoleniem na tego rodzaju pobyt (i brakiem zezwolenia na pobyt stały) nie ma decydującego znaczenia, gdy istotnym jest czy podczas wykonywania pracy można mówić o stałym przebywaniu na terenie Polski w rozumieniu niezmiennym w okresie realizacji tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z przedstawionego przez wnioskodawcę stanu faktycznego wynikało, iż pobyt cudzoziemców, których zamierzał zatrudniać, nie ma charakteru przypadkowego, okazjonalnego, ale jest ściśle związany z podjęciem działalności zarobkowej w drodze umowy zlecenia, a zatem rodzącej obowiązek ubezpieczenia społecznego w świetle przepisów art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Skarżący przedsiębiorca nie wykazał, że przedstawiony przez niego problem interpretacyjny wymaga wykładni Sądu Najwyższego. Skoro podnoszone przez skarżącego wątpliwości zostały już dostatecznie wyjaśnione w judykaturze, a zaskarżony wyrok jest zgodny z przyjętą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie zachodzi żadna ze wskazanych przesłanek przysądu. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

(J.K.)

[a.ł]